

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Richardi Arsdekin Soc. Iesu S. Theol. Professoris
Theologia Tripartita Sive Resolutiones Polemicæ,
Speculativæ, Practicæ, Controversiarum, & Quæstionum,
etiam recentissimarum, quæ in Schola, & ...**

Missionarijs, & alijs animarum Curatoribus, & Theol. studiosis solerter
accommodatæ ...

Complectens copiosè Resolutiones Theologicas, etiam modernas, ad
praxim accommodatas

Archdekin, Richard

Antverpiæ, 1682

Resolutiones Particulares Ad Pastorale munus, personam, & privilegia
speciatim pertinentes.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40873

Horum verò Episcoporum potestatem, & facultates amplissimas, praesertim in Missionibus, recensemus inferius tract. 2. cap. 5. ubi de variis Missionariorum Facultatibus tractamus: item tract. 3. cap. 4. §. 4. in fine, de potestate Episcoporum in casibus Pontifici reservatis.

RESOLUTIONES

PARTICULARES

AD PASTORALE

*Munus, Personam, & Privilegia
speciatim pertinentes.*

Præquam accedamus ad functiones particulares Ordinis ac Jurisdictionis in singulis Sacramentis, quaedam singularia ipsam Ministri personam præcipuè concernentia, hic breviter resolvemus.

QUÆSTIO PRIMA.

*An una Ecclesia Parochialis possit duos simul
Parochos habere?*

Respondeo negativè. Quia etsi contingeret plures ad munia unius Ecclesiae peragenda præfici, ille tantum esset Parochus qui suo nomine & independentè ab aliis curam illius Ecclesiae
admi-

186 Pars 3. tit. 1. De Pastoralis munere persona &c.
administrat. Et constat ex Jure Canonico, cap.
1. de sponsa duorum : & Rotæ decisione 489. n.
3. part. 1.

Sed quæres ? An Episcopus non possit unam
Ecclesiam Parochialem habenti alteram con-
ferre ?

Respondeo, id posse quidem, sed post pacifi-
cam possessionem secundæ Ecclesiæ, statim, va-
cat prima. Sic declaravit Sacra Congreg. Con-
cilij, & tradit Barbosa in summa Apostolic.
Decis. verbo, *Parochialis Ecclesia*. collect. 552.
n. 54.

Sed excipe apud eundem num. 12. Nisi per
consuetudinem, quæ 40. annis viguerit, Eccle-
siæ duæ tanquam unitæ, semper uni, sine dis-
pensatione, collatæ, fuerint : ita etiam censuit
S. Congreg. apud Zerolam declar. 50.

Q U Æ S T I O II.

An censeatur Parochialis Ecclesia vacare si
promoveatur illius Parochus ad Episcopatum
titularem in partibus Infidelium, & in alicujus
Episcopi Suffraganeum ?

Respondeo negativè. Sic enim resoluit S.
Congregatio Concilij, die 14. Decembris 1601.
quam refert Barbosa collect. 552. his verbis. Pa-
rochialis obtenta ab eo qui à Sede Apostolica ad
Episcopatum in partibus Infidelium existentem
promotus est, ac eodem tempore alicui Episco-
po in Suffraganeum deputatus fuerit, non intel-
ligitur vacare.

Q U Æ S T I O III.

An possit Episcopus dispensare, ut quis ante
annum 25. inceptum, obtineat Parochialem Ec-
clesiam ?

Respondeo negativè cum communi. Quia Concilium generale Lateranense Cap. *Cum incunctis. §. Inferiora*, requirit annum 25. saltem inchoatum: Episcopus autem contra Concilij generalis decreta dispensare non potest. Ita etiam Azor part. 2. lib. 6. cap. 5. q. 9. Navarrus, Barbosa, aliique. Totidem anni requiri solent in Adjutore qui Parocho datur: item in eo qui ad concursum Parochialis admitti possit.

QUÆSTIO IV.

Si ad Concursum, qui fieri debet pro conferenda Ecclesia Parochiali, unus solus accedat tempore statuto, an debeat ille examinari, & si reperiat idoneus Parochia illi conferri?

Respondet affirmativè ad utrumque membrum Sacra Congregatio Concilij apud Nicolaum Garciam de Beneficiis part. 9. cap. 2. num. 214.

Notat tamen idem Garcia supra num. 220. quando Beneficium Parochiale esset valde tenue, illud absque concursu conferri posse, ex eadem Congreg. Concilij.

QUÆSTIO V.

An in Parochialibus beneficiis quæ Regularibus conferuntur concursus institui debeat?

Respondeo negativè. Quia de his non loquitur Tridentinum ubi ad beneficia curata concursus requirit. Et ita censuit S. Congregatio his verbis, Hoc decretum de Concursu, non habet locum in Beneficiis Regularibus, quæ Regularibus conferri consueverunt. Et de hoc Breve Sixti V. adducit Rodriguez in Privil. Regul. Bulla 25.

QUÆS-

QUÆSTIO VI.

An in Parochialibus juspatronatus Laicorum requiratur examen per concursum, unius aut plurium qui præsentantur?

Respondeo negativè, dum tantum unus præsentatur, sed tantum examinandus est ab Ordinario, & si fuerit capax admittendus. Patet ex Tridentino sess. 24. cap. 18. his verbis. Quod si juspatronatus Laicorum fuerit, debet qui à Patrono præsentatus erit, ab eisdem deputatis, ut supra, examinari, & non nisi idoneus repertus fuerit admitti. Ubi de requirendo concursu non fit mentio.

Quod si plures fuerint præsentati, tunc requiritur examen per concursum inter solos præsentatos. Sic expressè censuit Congreg. Concilij, apud Garciam, de Benef. part. 9. cap. 2. n. 256. affert etiam decisionem Rotæ 30. Junij 1587.

QUÆSTIO VII.

Parochus tenetur de more facere Professionem fidei coram Episcopo aut saltem ejus Vicario intra duos menses à die adeptæ possessionis. Quæritur, an si professionem illam omittat, incurrat penam amissionis fructuum?

Respondeo affirmativè, ex præscripto Conc. Tridentini sess. 14. de reform. cap. 12.

Quæritur 2. an Ordinarius possit illi condonare fructus sic amissos?

Resp. negativè, Quia Ordinarius non potest dispensare in decretis Concilij, nisi in casibus sibi expressè permissis.

QUÆS.

QUÆSTIO VIII.

Parochi tenentur ad Residentiam juxta Trid. Sess. 23. cap. 1. de reform. Quæritur, an qui tenentem habet Parochiam, aut si in ea habitent tantum tres, quatuor, aut paucissimæ personæ, teneatur etiam ad Residentiam?

Respondeo in utroque casu affirmativè. Quia tenuitas, aut personarum paucitas non tollit curam officio annexam, idque de secundo casu declaravit Congreg. Cardinalium apud Garciam de Benef. part. 3. cap. 2. num. 179.

QUÆSTIO IX.

Si Parochus habeat duas Ecclesias unitas, quæritur, utra erit in qua debeat residere?

Respondeo, teneri residere in Ecclesia digniori: quod si dubitetur quæ sit dignior, residendum est in ea quæ populum habet frequentionem: si autem una sit Ecclesia intra, & altera extra urbem, oportet residere in ea quæ intra urbem continetur. Ita casum hunc sæpius controversum resoluit Costropalaus tom. 2. tract. 13. d. 5. puncto 2. cum Garcia declar. 14. & Barbosa de officio Parochi part. 1. cap. 8. num. 9. & 10. qui referunt sic etiam decisum esse à Sac. Congreg. Concilij Tridentini.

Insuper addunt ex eadem Congregatione, si contingat duas Ecclesias ita videri pares, ut una præ alia neque sit dignior, neque frequentior, liberum esse Parochio pro sua residentia quam velit eligere.

QUÆSTIO X.

Quanam causæ Parochum à residendo excusent?
Respon-

Respondeo cum communi, Illas causas excusare Parochum, quæ Episcopos à residentia pro tempore excusant, quæ tamen debent à proprio Episcopo in scripto approbari, ut disponatur in Tridentino sess. 23. de reform. cap. 1. Sic tamen ut ovibus suis ita provideat, ut quantum fieri potest ex illius absentia nullum detrimentum accipiant.

Quatuor verò sunt causæ quæ solent excusare. 1. Christiana charitas, ut est juvare aliam privatam Ecclesiam, lites dirimere, odio componere &c. 2. urgens necessitas, ut est curatio sine ægritudinis, fuga hostium, aut alterius gravis injuriæ inferendæ. 3. Debita obedientia, ut si ipsi aliquod justum obsequium imperet Pontifex, ejus Legatus, aut Episcopus. 4. Utilitas evidens Ecclesiæ aut Reipublicæ, ut si pro necessaria reformatione conferat se ad superiorem, vel Synodum &c. de quibus fufius Azor p. 2. l. 7. c. 4. & Barbosa supra cap. 8.

Extra causas prædictas Tridentinum Sess. 23. cap. 1. indulget Parochis, ut per duos sive continuos, sive interruptos menses possint abesse, etiam ad honestam animi relaxationem, modò illud fiat absque ullo gregis detrimento.

QUÆSTIO XI.

An attento novo Jure Tridentini, possint abesse Parochi studiorum causâ, ut olim licebat per quinquennium ex cap. fin. de Magistris &c.

Affirmant Navarras, Toletus, Valentia, & quidam alij. Sed probabilior apparet responsio negativa, nec Episcopum posse illam facultatem concedere. Quia absentia ex causâ studiorum, non videtur esse hoc tempore causâ gravis, cum Parochi,

Parochi affumantur per concursum, adeoque censentur satis habere doctrinæ pro suo officio. Et in hanc sententiam plures Concilij declarationes adducit Garcia num. 81. inter quas hæc est quarta. Congregatio die 22. Februarij 1590. censuit Parocho causâ studiorum non esse dandem licentiam, cum hodie per Concilium non admittantur, nisi per concursum magis idonei fuerint iudicati. Et ita docet Riccius, Gonzales, Sanctarel, Alzedo, Candidus & Barbosa de offic. par. part. 1. cap. 8 n. 27. &c. Admittunt tamen plerique licere abesse ad docendum publicè Theologiam aut ius Canonicum in aliqua celebri Universitate.

QUÆSTIO XII.

An Episcopus possit obligare Parochos sub pœna excommunicationis aut suspensionis ut doceant suos subditos doctrinam Christianam? Respondeo, posse, ut doceant per se, vel saltem per alios: idque tam ex jure divino, quam ex Tridentino colligit Rodrig. tom. 1. sum. cap. 18. Sanchez lib. 2. sum. cap. 3. Castropalaus, Barbosa, Riccius in decis. Curia Archiep. Neapol. part. 1. decis. 22. ubi ait, de facto quendam Parochum suspensum fuisse ab officio suæ per sex menses, eo quod suos rudimenta fidei non docebat.

Addunt non pauci, posse etiam Episcopum per censuras & pœnas compellere pueros & rudes capaces, ut ad rudimenta fidei capescenda accedant. Ita fufius Fagundez, Perez, Sanchez, Rodrig. Palaus, Barbosa de offic. Par. part. 1. cap. 15. n. 6. contra Zerolem 1. p. praxis Episcop. verb. doctrina Christiana.

QUÆS-

QUÆSTIO XIII.

Quid potestatis & privilegij habeant Parochi circa dispensationem in Festis, & Jejniis, & de aliis eorum Prærogativis.

Primò, Parochus potest concedere suis Parochianis licentiam laborandi in diebus Festis ad tempus, & ex causa legitima, quando Episcopum, vel Ordinarium facile adire nequeunt. Hæc est communis Doctorum sententia, quam tradit Suarez, Azor, Fagundez, Palaus, Machado, & Barbosa de offic. Par. part. 1. cap. 16. n. 6. Qui addit n. 7. quando causa laborandi dubia est, Parochum posse mutare hoc opus servile in aliam largitionem quæ cedat in opus pium.

Secundò, Parochus habet potestatem, ex justa causa, & absente Episcopo & ejus Vicario, dispensandi in lege Jejunij, uti admittunt passim Authores, contra Tabienam, Butrium, & Hostiensem.

Tertiò, Probabile etiam est, Parochum, posse, præsentate Episcopo, justa de causa, cum aliquibus in jejunio dispensare: sic contra plures docet Cajetanus, Durandus, Richardus, alique, quos citat & sequitur Leander part. 3. tract. 5. de jejunio disp. 10. q. 10.

Quartò, Docet idem quæst. 12. cum Thoma Sanchez, Pasqualigo, Joanne Sancio, aliisque, non solum Parochos, sed etiam eorum Vicarios posse ex legitima causa in jejunio dispensare, nisi à Parochis id ipsis prohibeatur.

Quintò, Parochi habent præcedentiam ante Ordines Regulares in Processione, Funcibus, & actibus hujusmodi publicis, ut fufius ostendit Barbosa in sum. Apost. decisi. collect. 557. ex Constit.

Constit. Clementis VIII. quæ incipit. Decet Romanum Pontificem; & ex pluribus aliis Pontificum decretis. Addit idem Barbosa, Parochos certo modo gerere vices Episcoporum in cura animarum, quod tamen de jurisdictione fori externi, & pluribus aliis non intelligitur.

Ad hæc Parochorum privilegia sive facultates, addi possunt quæ Theologi communius tradunt. Primò, quod Parochus habeat jurisdictionem ordinariam in foro penitentiae non tantum circa omnes fideles, sed etiam circa Sacerdotes suæ Parœciæ, uti docet Navarrus, Barbosa, Suarez, Vasquez, Agidius, Leander à SS. Sacramento, affirmans esse omnium communem, *part. 2. tract. 67. quæst. 5.* Quia hæc jurisdictione non est contentiosa, adeoque non terminatur locis, sed personis. Secundò, illos etiam extra suam diœcesim ubique posse audire confessiones suorum subditorum: ita Navarrus, Sylvester, Armilla, Gomez, Suarez, Lugo, Azor, Bonacina, Toletus, Covarrucias, Leander, & plures citati apud Barbosam de offic. Paroc. cap. 19. n. 5.

Tertiò, Parochos posse ubique locorum audire Confessiones etiam extraneorum absque nova Episcopi approbatione, dummodò Parochus proprius non contradicat, quod ut probabilius tradit Leander supra *tr. 7. quæst. 9.* citans pro sua sententia Sancium, Vasquez, Ochagaviam, Suarezem, Ludovicum de S. Joanne, & Arboledum. Negat verò Barbosa *de officio Episc. part. 2. c. 25. n. 8. & de offic. parochi cap. 19. n. 3.* allegans etiam sic à S. Congregatione resolutum, cum Homobono *in examine Eccles. p. 1. tract. 5. cap. 4. quæst. 15.* Fagundes *cap. 2. num. 35.* Pilac *in praxi Episcop. p. 2. cap. 1. n. 10.* Squillante *de priv. clericorum cap. 1. n. 37.*

Quartò, docent plures Parochum posse exponere

194 Pars 3. *tr. 1. De Pastoralis munere, persona &c.*
nere alium quemcunque Parochum ad confes-
siones suorum subditorum in sua Parochia au-
diendas: ita Leander supra *quæst. 12.* & apud
eundem Diana, Toletus, Suarez, Fagundez, Fi-
lincius, Hurtado, Ægidius, & Candidus: contra
Gutierrez, & Petrum de Leone, quos hic brevi-
ter retulisse sufficiat.

Quintò, Posse Parochos eligere sibi ad propi-
as Confessiones quemlibet Sacerdotem approba-
tum, communis est sententia Doctorum, uti pa-
tebit ex sequentibus.

Eandem facultatem eligendi sibi quemlibet
Sacerdotem approbatum, locum habere etiam
in aliis Sacerdotibus secularibus, docent com-
muniter tam antiqui, quàm recentiores, ut Va-
lencia, Emanuel Sa. *v. absolutio num. 8.* Fran-
Suarez, *de penitentia disp. 27. sect. 3.* ubi hanc doc-
trinam fusè examinat, & probat, pro ea addu-
cens ex antiquioribus Hostiensem, Raymundum,
Astensem, Gersonem, Guil. de Monte Lugdu-
no, Navarrum, Cajetanum & Sotum: osten-
ditque Suarez ibidem, facultatem hanc non ju-
re, sed consuetudine, consensu saltem tacito ap-
probata, inductam esse: nec non voluntate pro-
prij Sacerdotis posse revocari: in quibus autem
illa consuetudo vigeat ad facti quæstionem per-
tinere. Valere illam in Belgio usus viderur
indicare, quantum quidem assequor: quo sup-
posito, clausula illa quæ apponitur in Approba-
tione, *accedente consensu illorum quorum interest,* in-
telligenda esset in hoc casu de consensu illo per
consuetudinem concessio, non contradicentibus
illis quorum interest in sua Ecclesia.

Alia huc pertinentia inferius traduntur, ubi
agimus de varia jurisdictione in absolutione, &
singulorum Sacramentorum administratione.
Quæstio

*Questiones alia circa Munia, & Beneficia
persona Ecclesiastica.*

QUEST. 1. An licitum sit, omittis digniori-
bus, ad Beneficia eligere, postulare, aut præ-
sentare personam dignam quidem, sed minus
dignam.

Respondetur, Ad Beneficia habentia curam
animarum id illicitum esse sub gravi delicto.
Dignior autem dicitur, qui omnibus considera-
tis, speratur multò melius functurus isto officio
pro quo instituitur electio.

Probat hoc ex Concilio Tridentino sess. 24.
cap. 1. de reform. ubi declarat. *Omnes & singulos
qui ad promotionem præficiendorum quomodocunque ius
habent, mortaliter peccare, nisi quos digniores, & Ecclesia
magis utiles ipsi judicaverint, non quidem precibus, vel
humano affectu, aut ambientium suggestioribus; sed eo-
rum exigentibus meritis præfici diligenter curaverint.*

Quamvis autem loco citato Tridenticum agat
de Episcopatibus, nihilominus ad eum tenendum
esse de Paræciis satis patet ex eadem sessione
cap. 18. post medium, ubi tam habenti ius patro-
natus Ecclesiastici, quam Episcopis præcipit, ex
dignis præsentare, & eligere digniorem, ut fu-
sius ostendit Lessius de jure & just. lib. 2. cap. 34.
dub. 14.

Hinc rectè ab Innoc. XI. propof. 47. reproba-
tur sententia docens, *Tridentinum per digniores non
aliud significare velle, nisi dignitatem eligendorum sump-
to comparativo pro postriore, vel digniores, ut excludat
indignos, non verò dignos, vel tandem loqui tertio, quan-
do fit concursus.*

In ceteris beneficiis non habentibus annexam
curam

196 Pars 3. tr. 1. De Pastoralis munere persona &c.
curam animarum, ut in Canonicatibus, aut Capellis, sunt plures qui docent non videri peccatum mortiferum semel aut bis pratermittere digniorem, modò conferatur verè digno, cum Soto, Halensi, Angelo, Gabriele in 4. d. 15. a. 9. quos sequuntur plures recentiores. Quia in huiusmodi beneficiis id semel iterumve fieri, censent non cedere in detrimentum notabile Ecclesie, eò quod paucorum mediocritas aliorum virtute facile compensetur. Nec fieri propriè injuriam digniori, quia non est illi debitum stricto jure, sicut debetur presentato, vel electo. Hinc admittunt illi, quod si beneficium ex sua institutione habeat, ut debeat conferri digniori vel per oppositionem, tunc semper esse peccatum mortale.

Quod si quis id sapius faceret, aut raro curaret ut digniores praeferantur, in beneficiis etiam non curatis, censetur graviter peccare. Quia graviter violaret fidelitatem Ecclesie debitam, ejusque bonum omitteret in re singularis momenti: sunt enim hæc beneficia ex fundatorum institutione non solum stipendia ministeriorum, sed etiam premia virtutum.

Dices, Jura antiqua, æque etiam Tridentinum sess. 7. cap. 3. de reform. tantum requirunt ut beneficia dignis conferantur, citans etiam Constitutionem Alexandri III. & Gregorij XI. qui idem statuunt, ut habent etiam nonnulli Canonista.

Resp. Concilium, ceterosque, hoc solum requirere, non ut collatio fiat absque gravi peccato, sed ut illa non sit irritanda in foro externo, quod colligitur eo quod Concilium postea subdat, aliter facta collatio omnino irritetur.

QUÆST. 2. An qui, pratermissio digniore, sibi

sibi, vel alteri minus digno procurat benefici-
um, teneatur ad aliquam restitutionem digniori
faciendam, vel etiam Ecclesiae.

Resp. Communioem esse Doctorum senten-
tiam, talem ad restitutionem non teneri, dum-
modo ille sit verè idoneus, & beneficium non
fuerit per oppositionem conferendum. Ita do-
cet Scotus, Richardus, Adrianus, Sotus, Couar.
Navarrus *cap. 17. num. 72.* & plures alij, contra
Paludanum, & Cajetanum, qui tamen addit, eam
non teneri, qui sibi procurat non intendens im-
pedire digniorem.

Ratio est, quia primò non tenetur digniori,
quia ille non habet ius strictum ad illud benefi-
cium, sed tantum ius aliquod largum, consistens
solum in aliqua majori aptitudine, quod non
fundat injuriam propriè dictam. Secundò, non
tenetur Ecclesiae, quia hæc non censetur inten-
dere collatores, & patronos sub onere restitu-
tionis obligare ad procurandum semper majus
illius bonum, neque illi censent se tale onus subi-
re, cum frequentè perplexitate quæ inde orire-
tur: uti in simili ad restitutionem non obliga-
tur æconomus Principis, qui operarios non op-
timos, sed tantum idoneos conduxit.

Notandum denique circa valorem collationis
beneficij, quod tradit Lessius *de just. lib. 2. cap. 34.*
dub. 6. Omnis collatio seu institutio facta præ-
ter formam Trident. sess. 24. cap. 18. &c. Cense-
tur subreptitia & nulla, & collatio, si pertinebat
ad Episcopum devoluitur ad Sedem Apostoli-
cam: uti hoc postremum statuit Pius V. in Bul-
la, quæ incipit, *In conferendis Ecclesiis*, edita anno
1567. Ubi insuper decernit: Si Episcopus mi-
nus habilem, postpositis magis idoneis, post exa-
men elegerit, possunt ij qui rejecti sunt à mala
elec-

198 Pars 1. tit. 1. De Pastoralis munere, persona &c.
electione huiusmodi ad Metropolitanum, vel si
elector Metropolitanus aut exemptus fuerit, ad
viciniorum Ordinarium, ut Apostolicæ Sedis De-
legatum, vel aliàs ad Sedem Apostolicam ap-
pellare, & electum ad novum examen coram
appellationis Iudice provocare, ut digniori de-
tur. Interea tamen electio prior executioni
mandanda est, & provisorius non potest amoveri,
nisi beneficiū alteri debito modo collatū fuerit.

QUÆST. 3. Quænam conditiones ex jure re-
quiruntur, ut aliquis ad Beneficium censeatur
idoneus.

Resp. Condiciones decem requiri. 1. Legitimus
thorus: est enim illegitimus incapax Episcopa-
tus, & cujuscunque alterius beneficii habentis
curam animarum; nisi per Pontificem cum eo
dispensetur: est etiam incapax simplicis benefi-
cij, sed in hoc plerumque potest Episcopus cum
eo dispensare: ita habetur ex *cap. 1. de filiis pres-
byt. in 6. 2.* Requiritur Clericatus vel ordo præ-
vitus, ex *cap. cum adeo. 17. de rescriptis. 3.* Certa æ-
tas ad singula beneficia necessaria: Ad Episco-
patum 30. anni exacti. Ad alias dignitates vel
Personatus sine cura animarum ut non sit minor
22. annis, quod indicat requiri completos, ex
Tridentino *sess. 24. cap. 12.* Ad beneficium Pa-
rochiale 25. anni inchoati: in qua ætate Epif-
copus non dispensat. Ad alia beneficia quæcun-
que requiruntur 14. anni saltem inchoati: ita
Trid. *sess. 23. cap. 6. Nemo ante 14. annum beneficium
possit obtinere.* 4. Requiritur Celibatus, sic ut om-
nis collatio beneficii facta iunctis matrimonio
sit irrita, nisi cum mutuo consensu debito modo
separentur. 5. Condicio est ut non sit irritus
aliqua censure, vel irregularitate, aliàs non tan-
tum collatio, sed etiam electio, præsentatio &

& postulatio in ejus favorem est irrita : quamvis probabile sit illum qui est suspensus ab officio, vel beneficio, si in suspensione novum beneficium obtineat, non teneri sponte dimittere ante sententiam Judicis, ita censet Lessius, Suarez, aliique. 6. Morum probitas, ut scilicet non sit deditus gravibus peccatis, nec infamis : Colationem tamen factam criminoso non esse ipso jure irritam, sed irritandam, docet Navarrus in *cap. si quando, except. 16.* 7. Scientia debita : talis autem scientia requiritur quæ ad munus beneficium annexum ritè obeundum est necessaria, ita statuit Conc. Lateran. *cap. Cum in cunctis, de elect.* 8. Habilitas ex parte Corporis, quæ nempe necessaria est ad officium decenter præstandum, Trid. *sess. 22. cap. 4.* Si tamen postea debilitas superveniat per quam reddatur ineptus ad officium, non ideo privari debet, sed si habeat curam animarum providere debet ut per vicarium administraretur. 9. Intentio status Ecclesiastici, quæ si sincera sit, non vitatur per propositum resistendi, si causa aliqua justa inciderit, v. g. si frater primogenitus moriatur, vel obtingat matrimonium magnopere conducens ad conservandum decus familiæ. 10. Ut non habeat aliud beneficium incompatible : sic ut habens beneficium cum cura animarum, vel dignitatem, vel Personatum, vel Officium, si secundum hujus generis acceperit cum pacifica hujus possessione, primum vacare debeat. Eiusdem generis sunt præbendæ uniformes sub eodem tecto, ut sunt duo Canonicatus, vel duæ Sacellaniæ ad eandem functionem concurrentes in eadem Ecclesia, ut patet ex *cap. litteras 9. de concess. præbendæ.* Quædam sunt alia incompatible beneficia, quæ simul quidem licitè retineri non possunt absque dis-

200 Pars 3. tr. 1. De Pastoralis munere, persona &c.
pensatione, non ita tamen ut altero obtento
aliud vacare debeat: de quibus fufius Lessius,
aliique. Et plura de impedimentis præsertim
ex irregularitate colligi possunt infra de Sa-
cram. Ordinis in fine.

QUÆST. 4. Quibus modis Beneficia jam
possessa amittantur.

Resp. Quatuor potissimum modis amitti. 1.
Per mortem Beneficiati. Ratione verò diuturnæ
absentiæ, non privatur ipso jure, sed requiritur
sententia, quæ tamen ferri non potest nisi ab-
sente prius citato. Quod si nesciatur ubi versetur,
post edictum trinæ citationis in Ecclesia
ista publicatum, si ultra sex menses redire distu-
lerit, poterit suo beneficio spoliari. Si verò si-
ne tali citatione beneficium fuerit alteri colla-
tum, revertenti non oberit collatio, ex *Cap.
Tua de Cler. non resident.*

Secundus modus est, ex dispositione Juris:
sive propter alterius beneficii impossibilis
consecutionem, de quo in quæst. præcedenti:
sive per professionem Religiosam: sive per
contractum matrimonij: sive ob commissio-
nem Criminis cui ex jure amissio beneficii ipso
facto annexa est, ut est hæresis, Schisma, Sodo-
mia sæpius exercita. Tertius per sententiam ju-
dicis. Quartus per liberam resignationem. Ad-
de, si quis per vim possessionem beneficii sit in-
gressus, *Cap. Eum qui. 18. de præbendis l. 6.*

Porro ut resignatio beneficii sit valida, præ-
ter alia, requiritur ut illa fiat in manibus ejus
qui potest eam admittere: & ut resignatio ab
eo actu admittatur, ut est Pontifex, vel Ordina-
rius collator, & fiat consensu Patroni, si sit ju-
ris patronatus. Si Resignans sit infirmus, requi-
ritur ut supervivat ad 20. dies post factam resi-
gnationem:

nationem : item ut resignatarius caperet possessionem beneficij ante mortem resignantis.

QVÆST. 5. Qualiter fieri possit Commutatio beneficiorum.

Resp. Illam fieri quando duo beneficiati unum vel plura sua beneficia , Pontifici non reservata, resignant in manus Ordinarij , vel alterius Episcopi autoritate ad hoc præditi , cum conditione ut ille postea vicissim alteri alterius beneficium conferat. Hoc aliquando exigente necessitate Episcopus instituere potest, sed vocatis illis quorum interest, ut Patrono, & Collatore in favorem. Talis autem permutatio ut valeat, debet esse libera , id est , fraude, aut metu non extorta. Requiritur etiam duæ postremæ conditiones de resignatione , ut supervivat ad 20. dies post factam commutationem, & ut ante mortem commutantis capta sit possessio, alias beneficium vacare censebitur.

QVÆST. 6. An licitum sit permutare beneficia inæqualia , adhibitâ fructuum compensatione , sic ut beneficium copiosius , non separatis proventibus à titulo, cum tenui commutetur.

Resp. Talem compensationem per se non licere : potest tamen peti compensatio ob talem commutationem à Pontifice, propter incommodum temporale quod alter suscipit, spoliando se proventibus amplioribus sui beneficij. Quia talis compensatio non est pretium beneficij, aut proventuum annexorum, sed sola conditio qua se indemnem conservet, sive qua nollet se beneficio spoliare cum suo detrimento.

Quoad privilegia Clericorum , & functiones varias illis prohibitas, vide infra de Sacram. Ordinibus §. 2. in fine.